

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

«Основи художньої творчості в педагогічній діяльності»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація: 014.12 (Образотворче мистецтво)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 3

від «1» грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Основи художньої творчості в педагогічній діяльності
Викладач (-і)	Гімон Тетяна Степанівна
Контактний телефон Викладача	tetiana.himon@pnu.edu.ua
Е-mail викладача	tetiana.himon@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	офлайн/онлайн
Обсяг дисципліни	3кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок 14-15год.
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни «основи художньої творчості в педагогічній діяльності» є специфіка в середній освіті використовувати художні закони та принципи, які допомагають вчителю віднаходити цікаві та неординарні рішення в організації та в створенні уроків.</p> <p>Знання, отримані на курсі віднайнуть своє застосування в роботі як вчителю гурткової роботи, так і вчителю, за яким закріплені різні предмети. Взаємозв'язок мистецьких компонентів створює розвиток творчої індивідуальності у встановленні особистості майбутнього педагога.</p> <p>Специфіка художньої творчості включає в себе основи композиційних вирішень, стилізацію, узагальнення та графічні художні виразні засоби, закони гармонії кольору. Все це разом створить благо приємне середовище в застосуванні новітніх підходів та методів викладання в шкільних та позашкільних закладах, де сучасні умови війни встановлюють свої правила та новітні підходи до освіти учнів.</p> <p>Дисципліна у навчальному плані належить до циклу вибіркових дисциплін професійної підготовки студента і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва і розвиток його професійних здібностей.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Основна мета запропонованого курсу полягає в створенні педагогічного підходу в середній освіті за допомогою художньої творчості; засвоєння основних принципів композиційного та графічного мистецтва, розуміння кольору та їх взаємозв'язок в педагогічній діяльності.</p> <p>Основними цілями вивчення теоретичного матеріалу є створення науково-практичних методів та засобів для забезпечення художньої творчості в середній освіті. Практичні навички дадуть передумови для науково-педагогічної діяльності. А також використовувати практичні навички в педагогічній діяльності в різноманітних методах навчання, а саме: наочний (ілюстрації, демонстрації, презентації), практичний (робота в майстернях шкільного та позашкільного закладів), пояснювально-ілюстративний, дослідницький, словесний, проблемного викладу, аналіз та синтез, і зазвичай художньо-творчий метод навчання: опрацювання художнього задуму, теми та мети, варіативна розробка – ескізування, художнє вправляння. Відповідно до характеру мистецької навчальної діяльності створювати наслідувальні, репродуктивні, інтерпретаційні, стилізовані засоби та методи.</p> <p>Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Графічне мистецтво як основу художньої творчості. Її вплив на структурування уроків • Основні закони та принципи композиції; • Колір як явище культури і художній засіб образотворчого мистецтва. Фізіологічні особливості сприйняття та психологічний вплив кольору. 	

• Що собою являє стилізація, узагальнення та художні виразні засоби . Їх вплив на уяву учня та просторове мислення

вміти :

- теоретично обґрунтовувати основи творчого потенціалу кожної особистості ;
- систематизувати художню цінність в освітніх процесах, визначати в них художньо-естетичний смак;
- створювати новітні підходи та методи навчання в шкільних та позашкільних закладах ;
- виявити психологічний вплив художньої творчості на особистість;
- застосовувати основи художньої творчості в педагогічній діяльності;
 - виконувати практичні роботи, та досягнути майстерності при виконанні поставлених викладачем завдань.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь із наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу на рівні базової середньої освіти.

Загальні компетентності.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

Фахові компетентності.

ФК1. Здатність застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.

ФК3. Здатність виявляти й окреслювати мету та завдання педагогічної діяльності, здійснювати проектування процесів навчання й виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання й розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності, реалізовувати наскрізні змістові лінії засобами навчального предмета та інтегрованого навчання, розвивати критичне мислення.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Компетентності предметної спеціальності.

ПК1. Здатність глибоко розуміти класичні та новітні мистецтвознавчі поняття і на їх основі розробляти концептуальні засади образотворення.

ПК2. Здатність застосовувати знання термінології традиційних та цифрових видів образотворчого мистецтва в освітній, науковій і художньо-творчій діяльності.

ПК3. Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

ПК5. Здатність добирати ефективні для художньо-творчого розвитку учнів форми, методи, засоби і технології студіювання образотворчого мистецтва.

ПК7. Здатність застосовувати сучасні дослідницькі методи в образотворчій та художньо-педагогічній діяльності.

ПК8. Здатність до глибокого засвоєння аксіології образотворчого мистецтва й аналізу його національних рис у контексті традиціоналізму і новаторства.

ПК10. Здатність до організації, проведення й оцінки результативності навчально-творчих практик, виховних заходів та виставок творів образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання

РН2. Демонструвати вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмета та інтегрованого навчання.

РН3. Визначати освітні цілі, планувати та проєктувати навчальний процес на основі компетентнісного підходу з урахуванням освітніх потреб учнів; класифікувати форми, методи та засоби навчання предмета.

РН4. Добирати та застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування ключових і предметних компетентностей учнів; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.

РН7. Застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. Спілкуватися державною мовою в професійній діяльності як усно, так і письмово, комунікувати іноземною мовою за предметною спеціальністю, висловлювати обґрунтовані твердження.

РН9. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН2. Володіти поняттєво-термінологічним тезаурусом образотворчого мистецтва, психологією художньої творчості та художньою педагогікою.

ПРН3. Уміти знаходити й опрацьовувати візуальні і літературні джерела та ефективно використовувати їх в мистецько-освітній, науковій і художньо-творчій діяльності.

ПРН4. Уміти аналізувати особливості образного ладу, композиційної побудови та специфіку виражальних і техніко-виконавських засобів творів образотворчого мистецтва.

ПРН5. Володіти технологією роботи з традиційними і сучасними матеріалами образотворчого мистецтва та основами художньої майстерності.

ПРН7. Уміти графічно, колористично і пластично декорувати предмети ужиткового мистецтва.

ПРН8. Володіти інформаційними технологіями художньо-педагогічної комунікації та образотворення.

ПРН12. Володіти педагогічним малюнком та демонстраційним обладнанням, дидактичним матеріалом унаочнення уроків образотворчого мистецтва.

ПРН13. Уміти прищеплювати учням художні цінності традиційних і сучасних напрямів національного образотворчого мистецтва.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	4
Практична робота	30
Самостійна робота	56

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
4	014 «Середня освіта»	2	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Місце художньої творчості в закладах загальної середньої освіти та в закладах позашкільної освіти. Сучасні передумови забезпечення художньої діяльності. <i>Результат навчання:</i> Вміти використовувати нові технології	4		20

інформації та комунікації . Підготувати проектну програму по встановленні та використанні художньої творчої компетентності. Використати свої навички і здібності в організаційних та комунікативних роботах. Реферат			
Тема 2. Принципи цілісності та гармонійності в художній діяльності <u>Результат навчання:</u> Аналізувати і обґрунтовувати основні поняття композиції. Розуміти теоретичні і практичні композиційні навички. Володіти наукою про колір, фізіологічні особливості сприйняття та психологічний вплив кольору. Створення образності в завданні засобами виразності графіки як основи художньої творчості Вміти розробити практичне завдання відповідно до теми. Запроектувати відповідно до задуму		20	20
Тема 3. Творча художньо-педагогічна майстерня. Основи художньої грамотності в педагогічній діяльності. <u>Результат навчання:</u> Художній проект в сфері педагогічно-методичної діяльності. Презентація		10	14
Кафедральний огляд			2

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – екзамен. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 30 балів, Контрольна робота – 10 балів; Екзамен – 20 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 40.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота –10 балів Тестові завдання /білети, екзамен – 20 балів Самостійна робота – 40.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - екзамен; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням
<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора No799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами

наказом No 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора No 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора No 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора No799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом No 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Губаль Б. Композиція в дизайні: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів]. Івано-Франківськ, 2011. 240 с.
2. Дідик Н. Я. Основи композиції: навчальний альбом-посібник [для студентів вищих навчальних закладів]. Ужгород: Мистецька лінія, 2009. 64 с.; іл.
3. Ірина Дичківська. Інноваційні педагогічні технології. Модульні та локальні інноваційні технології. Академія, 2015. 304с
4. Калініченко Л.М. Формування творчого мислення молодших школярів: генеза ідей українських психологів і педагогів. Навчальний посібник. Педагогіка. Ліра-К, 2019. 96с.
5. Костенко Т. В., Основи композиції та тримірного формоутворення: Навчально-методичний посібник, Харків, 2003.
6. Микола Резніченко. Яніна Твердохлебова. Художня графіка. Посібник. Навчальна книга – Богдан, 2011, 272с.
7. Новицька О. Р. Основи композиції. Навчально-методичні рекомендації до практичних занять з курсу, Івано-Франківськ, ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2007.
8. Новицька О. Р. Основи композиції. Навчально-методичні рекомендації до теоретичних занять з курсу, Івано-Франківськ, ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2007.
9. Пономаренко Н. С. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Основи композиції». Ужгород : Гражда-3ХІ, 2006. 64 с
10. Тетяна Ковальчук. Художня обробка паперу. Наочно-методичний посібник. Навчальна книга – Богдан, 2010. 88с. Прокопович Т. Основи кольорознавства: навч. посіб. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 124 с.
11. Швай Р.І Педагогіка творчості. Львівська політехніка, 2020

Додаткова література:

1. Даниленко В.Я. Дизайн: підручник [для студентів вищих навчальних закладів]. Харків: ХДАДМ, 2003. 320 с.
2. Запаско Я.П. Словник декоративно-ужиткового мистецтва том I-II. Львів. Афіша, 2000.
3. Колір у народному та декоративно-прикладному мистецтві України. URL: Колір у декоративному мистецтві. Академія кольору теорія: https://koloristika.in.ua0_t_kdm
4. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну: підручник [для студентів вищих навчальних закладів]. Київ. Кондор, 2006. 492 с.
5. Основи художнього конструювання: Практикум для студентів художньо-графічних факультетів / Укл. Є. Антонович, Л. Грач (Поліщук) та ін. – Івано-Франківськ: Прикарпат. Ун-т, 1992. 39 с.
6. Поліщук, Л. К., Родіна І. О., Новицька О. Р., Основи об'ємно-просторової композиції :

- метод. посібник. Ч. 1. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. 100 с.
7. Семчук Л. Я. Основи композиції: навчально-методичні рекомендації
 8. до проведення теоретичних занять з курсу для студентів напряму підготовки 6.020200 «Дизайн», ОКР «Бакалавр» у I семестрі. Івано-Франківськ, 2011. Ч. 1. 40 с.
 9. Семчук Л. Я. Основи композиції: навчально-методичні рекомендації до проведення практичних занять з курсу для студентів напряму підготовки 6.020200 «Дизайн», спеціалізації «Графічний дизайн», ОКР «Бакалавр» у I семестрі. Івано-Франківськ, 2011. Ч. 2. 36 с.
 10. Федун С. І., Лепко Н. І. Образотворче мистецтво в таблицях. Словник мистецьких термінів Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2012. 48с.

Викладач: Гімон Тетяна Степанівна,

Старший викладач кафедри методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну